31996R1257

L 163/1 EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS 2.7.1996.

PADOMES REGULA (EK) Nr. 1257/96
(1996. gada 20. jūnijs)
par humāno palīdzību

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 130.w pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu [1],

rīkojoties Līguma 189.c pantā paredzētajā kārtībā [2],

tā kā cilvēkiem, kas dzīvo trūkumā, kuri ir dabas, karu un vardarbīgu sadursmju un citu tamlīdzīgu ārkārtas apstākļu upuri, ir tiesības saņemt starptautisku humānu palīdzību, ja atklājas, ka vietējās iestādes nespēj tiem sniegt pietiekamu atbalstu;

tā kā civilpasākumus vardarbīgu sadursmju vai tamlīdzīgu ārkārtas apstākļu upuru aizsardzībai reglamentē starptautiskās humānās tiesības un tās būtu jāuzskata par humānas rīcības daļu;

tā kā humānā palīdzība aptver ne vien atbalsta pasākumus, lai izglābtu un saglabātu dzīvības briesmu gadījumos un tūlīt pēc tam, bet arī rīcību, kuras mērķis ir atvieglot vai gūt brīvu pieeju upuriem, kā arī šādas palīdzības brīvu plūsmu;

tā kā humānā palīdzība var būt attīstības vai atjaunošanas darba priekšnoteikums, tādēļ tas jāsniedz visā krīzes situācijas laikā un uzreiz pēc tās; tā kā šajā sakarā tas var ietvert arī kādu īstermiņa rehabilitācijas elementu, kura mērķis ir atvieglot palīdzības uzsākšanu un nepieļaut nekādu krīzes iedarbības pastiprināšanos, kā arī sākt palīdzēt cietušajiem atgūt minimālu pašapgādes pakāpi;

tā kā ir īpaša vajadzība veikt preventīvas darbības, lai nodrošinātu sagatavotību katastrofu riska situācijām, un tādējādi dibināt attiecīgu savlaicīgas brīdināšanas un iejaukšanās sistēmu;

tā kā tādēļ būtu jānodrošina un jānostiprina Kopienas, valstu un starptautisko novēršanas un iejaukšanās sistēmu, kas paredzētas darbībai dabas vai cilvēku izraisītu katastrofu vai tām līdzīgos ārkārtas apstākļos, iedarbīgums un konsekvence;

tā kā humāno palīdzību, kuras vienīgais mērķis ir novērst vai atvieglot cilvēku ciešanas, sniedz upuriem, nešķirojot tos pēc rasu, etniskās grupas, ticības, dzimuma, vecuma, tautības vai politiskās piederības pazīmēm, kā arī to sniedzot, nav jāņem vērā, vai uz to nav jāattiecina politiski apsvērumi;

tā kā lēmumi par humāno palīdzību jāpieņem objektīvi un vienīgi saskaņā ar upuru vajadzībām un interesēm;

tā kā Kopienas humānās rīcības pamats ir cieša sadarbība starp dalībvalstīm un Komisiju tiklab lēmumu pieņemšanas līmenī, kā notikumu vietā;

tā kā Kopienai, sniedzot savu ieguldījumu, lai panāktu starptautiskās humānās palīdzības iedarbīgumu, jācenšas sadarboties un saskaņot savu rīcību ar trešo valstu rīcību;

tā kā, lai panāktu to pašu mērķi, jāizvirza kritēriji sadarbībai ar nevalstiskām organizācijām un starptautiskām iestādēm, un organizācijām, kas specializējas humānās palīdzības jomā;

tā kā jāsaglabā, jāievēro un jāveicina nevalstisko organizāciju un citu humānās palīdzības iestāžu neatkarība un objektivitāte humānās palīdzības īstenošanā;

tā kā humānajā jomā jāveicina sadarbība starp nevalstiskajām organizācijām dalībvalstīs un citās jaunattīstības valstīs un atbilstošajām organizācijām attiecīgajās trešās valstīs;

---

(1) OV C 180, 14.7.1995., 6. lpp.

(2) Eiropas Parlamenta 1995. gada 30. novembra Atzinums (OV C 339, 18.12.1995., 60. lpp.), Padomes 1996. gada 29. janvāra Kopējā nostāja (OV C 87, 25.3.1996., 46. lpp.) un Eiropas Parlamenta 1996. gada 21. maija Lēmums (OV C 166, 10.6.1996.).

tā kā humānās palīdzības raksturs prasa noteikt iedarbīgas, elastīgas, caurskatāmas un vajadzības gadījumā ātras lēmumu pieņemšanas procedūras, lai varētu finansēt humānās palīdzības pasākumus un projektus;

tā kā procedūras būtu jānosaka, lai varētu ieviest un vadīt humāno palīdzību, ko finansē no Eiropas Kopienas vispārējā budžeta, tai skaitā ārkārtas palīdzību, kas paredzēta saskaņā ar Ceturto ĀKK–EK Konvenciju, kas 1989. gada 15. decembrī parakstīta Lomē, kas grozīta ar 1995. gada 4. novembrī Maurīcijā parakstīto līgumu, ar ko groza minēto konvenciju, un uz ko attiecas šīs konvencijas procedūras un pasākumi,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Humānā palīdzība sniegšanas mērķi un vispārēji principi

1. pants

Kopienas humānā palīdzība ietver atbalsta, palīdzības un aizsardzības pasākumus, ko veic bez diskriminācijas, lai trešās valstīs palīdzētu iedzīvotājiem, jo īpaši visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem, dodot priekšroku jaunattīstības valstu iedzīvotājiem, dabas katastrofu, cilvēka radītu krīžu, piemēram, karu un vardarbīgu sadursmju upuriem, kā arī ārkārtas situācijās vai gadījumos, kas pielīdzināmi dabas vai cilvēka radītām katastrofām. To sniedz tik ilgu laiku, cik vajadzīgs, lai novērstu tos cilvēku dzīves apstākļus, kas radušies šajās dažādajās situācijās.

Šāda palīdzība ietver arī pasākumus, lai sagatavotos riskantām situācijām vai novērstu katastrofas vai tamlīdzīgus ārkārtas apstākļus.

2. pants

Galvenie humānās palīdzības mērķi, kas minēti 1. pantā, ir:

a) izglābt un saglabāt dzīvības ārkārtas gadījumos un tūlīt pēc tam, kā arī dabas katastrofās, kas izraisījušas ievērojamus cilvēku upurus, fiziskas, psiholoģiskas vai sociālas ciešanas un materiālus zaudējumus;

b) sniegt vajadzīgo atbalstu un palīdzību cilvēkiem, ko skārušas ilgstošas krīzes, it īpaši tādas, kas radušās vardarbīgu sadursmju un karu apstākļos un rada tādas pašas sekas kā a) punktā aprakstītās, jo sevišķi tad, ja atklājas, ka vietējās iestādes nespēj palīdzēt vai pastāv varas vakuums;

c) palīdzēt finansēt palīdzības transportēšanu un centienus ar visiem iespējamiem līdzekļiem nodrošināt tās pieejamību tiem, kam tā paredzēta, aizsargājot humānās palīdzības preces un personālu, izņemot darbības, kas saistītas ar aizsardzību;

d) veikt īstermiņa rehabilitācijas un rekonstrukcijas darbus, it īpaši ciešā sadarbībā ar vietējām struktūrām, infrastruktūras un aprīkojuma jomā, lai atvieglotu palīdzības uzsākšanu, un nepieļautu krīzes seku pastiprināšanos, kā arī sākt palīdzēt cietušajiem atgūt minimālu pašapgādes pakāpi, pēc iespējas ņemot vērā ilgtermiņa attīstības mērķus;

e) cīnīties ar iedzīvotāju pārvietošanās sekām (bēgļi, pārvietotās personas un repatrianti), ko radījušas dabas vai cilvēka darbības radītas katastrofas un īstenot palīdzības plānus, lai palīdzētu repatriantiem atgriezties izcelsmes valstī un no jauna tajā iekārtoties, ja tiek ievēroti nosacījumi, ko paredz tobrīd spēkā esošie starptautiskie līgumi;

f) nodrošināt sagatavotību dabas katastrofu riskam vai tām līdzīgiem ārkārtas apstākļiem un izmantot attiecīgu savlaicīgas brīdināšanas un iejaukšanās sistēmu;

g) saskaņā ar tobrīd spēkā esošiem starptautiskajiem līgumiem atbalstīt civilpasākumus vardarbīgu sadursmju vai tamlīdzīgu ārkārtas apstākļu upuru aizsardzībai.

3. pants

1., 2. un 4. pantā minēto Kopienas palīdzību drīkst izmantot, lai iepirktu un piegādātu jebkādu produktu vai iekārtu, kas vajadzīga humānās palīdzības pasākumu īstenošanai, to skaitā upuru māju vai pagaidu mītņu celšanu, izmaksas, kas saistītas ar ārzemēs esošo, ekspatriēto vai vietējo personālu, ko nodarbina šajos pasākumos, uzglabāšanu, starptautisko un valstu transportu, palīdzības sagādi un sadali, kā arī citām darbībām, kuru mērķis ir atvieglot vai gūt brīvu pieeju palīdzības saņēmējiem.

To arī var izmantot, lai finansētu jebkādus citus izdevumus, kas tieši saistīti ar humānās palīdzības pasākumu īstenošanu.

4. pants

Kopienas palīdzību, kas minēta 1. un 2. pantā, var izmantot, lai finansētu:

— humānās palīdzības pasākumu sagatavošanas un īstenošanas izpēti un humānās palīdzības projektu un plānu novērtēšanu,

— humānās palīdzības projektu un plānu kontroles pasākumi,

— neliela mēroga mācību pasākumus un vispārējus pētījumus humānās palīdzības jomā, kas pakāpeniski samazināmi, ja finansējums ilgst vairākus gadus,

— izmaksas, kas rodas, uzsverot, ka konkrētā palīdzība nāk no Kopienas,

— sabiedrības izglītošanas un informēšanas kampaņas, kuru mērķis ir arvien dziļāka humānās palīdzības jautājumu izpratne, it sevišķi Eiropā un trešās valstīs, kur Kopiena finansē humānās palīdzības galvenos pasākumus,

— pasākumus, lai nostiprinātu koordināciju starp Kopienu, dalībvalstīm, citām donorvalstīm, starptautiskām humānās palīdzības organizācijām un iestādēm, nevalstiskām organizācijām un organizācijām, kas tās pārstāv,

— tehnisko palīdzību, kas vajadzīga, lai īstenotu humānās palīdzības projektus, tai skaitā tehniska rakstura *know–how* un pieredzes apmaiņu starp Eiropas humānās palīdzības organizācijām un iestādēm, vai arī šādu institūciju un attiecīgo trešo valstu institūciju pieredzes apmaiņu,

— humānā palīdzība – atmīnēšanas operācijas, to skaitā kampaņas, lai palielinātu vietējo iedzīvotāju izglītošanu kājnieku mīnu jautājumos.

5. pants

Kopienas finansējums, ko piešķir saskaņā ar šo regulu, ir dotāciju formā.

Pasākumus, uz ko attiecas šī regula, neapliek ar nodokļiem, maksājumiem, nodevām un muitas nodevām.

II NODAĻA

Humānās palīdzības īstenošanas procedūras

6. pants

Humānās palīdzības pasākumus, ko finansē Kopiena, var īstenot vai nu pēc kādas dalībvalsts, starptautisku vai nevalstisku iestāžu vai organizāciju, vai trešās valsts – saņēmējvalsts – lūguma vai pēc Komisijas ierosmes.

7. pants

1. Nevalstiskajām organizācijām, kas atbilst prasībām, lai varētu saņemt Kopienas finansējumu pasākumu īstenošanai saskaņā ar šo regulu, jāatbilst šādiem kritērijiem:

a) tām jābūt neatkarīgām bezpeļņas organizācijām kādā Kopienas dalībvalstī saskaņā ar šajā valstī spēkā esošajiem likumiem;

b) to galvenajām mītnēm jāatrodas kādā Kopienas dalībvalstī vai trešā valstī, kas saņem Kopienas palīdzību. Galvenajām mītnēm jābūt iedarbīgiem lēmumu pieņemšanas centriem, attiecībā uz visiem pasākumiem, ko finansē saskaņā ar šo regulu. Izņēmuma gadījumos galvenās mītnes drīkst atrasties trešajā valstī – donorvalstī.

2. Nosakot nevalstiskas organizācijas piemērotību Kopienas finansējumam, jāņem vērā šādi faktori:

a) organizācijas administratīvās un finanšu vadības spējas;

b) organizācijas tehnisko un sagādes jaudu attiecībā uz plānoto pasākumu;

c) organizācijas pieredzi humānās palīdzības jomā;

d) iepriekšējo pasākumu rezultātus, ko veikušas attiecīgās organizācijas, it īpaši Kopienas finansētos pasākumus;

e) organizācijas gatavību vajadzības gadījumā piedalīties koordinācijas sistēmā, kas izveidota saistībā ar kādu humānās palīdzības pasākumu;

f) organizācijas spēju un gatavību strādāt ar humānās palīdzības iestādēm un galvenajām kopienām attiecīgajās trešās valstīs;

g) organizācijas objektivitāti humānās palīdzības sniegšanā;

h) vajadzības gadījumā, organizācijas iepriekšējo pieredzi trešā valstī, kura saistīta ar attiecīgo humānās palīdzības pasākumu.

8. pants

Kopiena drīkst finansēt arī humānās palīdzības pasākumus, ko veic starptautiskas iestādes un organizācijas.

9. pants

Vajadzības gadījumā Kopiena drīkst finansēt arī humānās palīdzības pasākumus, ko veic Komisija vai specializētās dalībvalstu iestādes.

10. pants

1. Lai garantētu un pastiprinātu Kopienas un valstu humānās palīdzības sistēmu iedarbīgumu un konsekvenci, Komisija drīkst veikt jebkādus vajadzīgus pasākumus, lai uzturētu ciešu koordināciju starp savu un dalībvalstu rīcību gan lēmumu pieņemšanas līmenī, gan sadarbībā uz vietas. Šim nolūkam dalībvalstis un Komisijas izmanto informācijas apmaiņas sistēmu.

2. Komisija nodrošina, ka humānās palīdzības pasākumi, ko finansējusi Kopiena un kas ir koordinēti un saskaņā ar starptautisku organizāciju un iestāžu, it īpaši to, kuras ietilpst Apvienoto Nāciju sistēmā, veiktajiem pasākumiem.

3. Komisija tiecas attīstīt Kopienas un trešo valstu – donorvalstu – sadarbību humānās palīdzības jomā.

11. pants

1. Komisija paredz noteikumus, kā piešķir, mobilizē un sniedz palīdzību, ko paredz šī regula.

2. Palīdzību sniedz vienīgi tad, ja saņēmējs izpilda šos noteikumus.

12. pants

Visos finanšu nolīgumos, kas noslēgti saskaņā ar šo regulu, īpaši jāparedz, ka Komisija un Revīzijas tiesa drīkst veikt pārbaudes uz vietas un humānās palīdzības partneru galvenajās mītnēs saskaņā ar parasto kārtību, ko nosaka Komisija saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem, it īpaši Finanšu regulas noteikumiem, kas attiecas uz Eiropas Kopienas budžetu.

III NODAĻA

Humānās palīdzības pasākumu īstenošanas procedūras

13. pants

Komisija nolemj, ka ārkārtas palīdzības apjoms nepārsniedz 10 miljonus ECU.

Ārkārtas rīcībai par vajadzīgiem uzskata šādus pasākumus:

— pasākumi, lai nodrošinātu tūlītējas un neparedzamas cilvēka vajadzības, ko rada pēkšņas dabas vai cilvēka radītas katastrofas, piemēram, plūdi, zemestrīces un vardarbīgas sadursmes vai tamlīdzīgas situācijas,

— pasākumi, kuru ilgumu nosaka neparedzētie ārkārtas apstākļi – ar attiecīgo finansējumu pirmajā ievilkumā minētās cilvēka vajadzības nodrošina ne ilgāk kā sešus mēnešus, kā to paredz lēmums par finansējumu.

Ja pasākumi atbilst šiem nosacījumiem un pārsniedz 2 miljonus ECU:

— Komisija pieņem lēmumu,

— Komisija rakstiski 48 stundu laikā dara to zināmu dalībvalstīm,

— Komisija par lēmumu atskaitās nākamajā komitejas sanāksmē, īpaši pamatojot, kāpēc tā izmantojusi ārkārtas procedūru.

Komisija pieņem lēmumus turpināt pasākumus, kas noteikti saskaņā ar ārkārtas procedūru, rīkojoties saskaņā ar 17. panta 3. punktā izklāstīto procedūru un 15. panta 2. punkta otrajā ievilkumā noteiktajās robežās.

14. pants

Komisija pārbauda, lemj, vada un kontrolē un novērtē pasākumus, ko veic saskaņā ar šo regulu, atbilstīgi budžeta un citām spēkā esošām procedūrām, it īpaši Finanšu regulas noteikumiem, kas attiecas uz Eiropas Kopienas vispārējo budžetu.

15. pants

1. Komisija, rīkojoties saskaņā ar 17. panta 2. punktā noteikto procedūru:

— lemj par Kopienas finansējumu 2. panta c) punktā minētajiem humānās palīdzības aizsardzības pasākumiem,

— pieņem regulas, ar kurām īsteno šo regulu,

— nolemj uzsākt tiešu Komisijas rīcību vai finansēt dalībvalstu specializēto iestāžu darbības.

2. Komisija, rīkojoties saskaņā ar 17. panta 3. punktā izklāstīto procedūru:

— apstiprina vispārējus plānus, kas paredzēti, lai nodrošinātu saskanīgu sistēmu rīcībai konkrētā valstī vai reģionā, ja humānā krīze sasniegusi tādus mērogus un sarežģītību, ka tā var ieilgt, kā arī šādu plānu budžetus. Šajā sakarā Komisija un dalībvalstis nosaka prioritātes, kas jāievēro, īstenojot minētos globālos plānus,

— neskarot 13. pantu, lemj par projektiem, kas pārsniedz 2 miljonus ECU.

16. pants

1. Reizi gadā 17. pantā minētā komiteja apspriež vispārējas pamatnostādnes, ko Komisijas pārstāvis sagatavo par humānās palīdzības pasākumiem, kas veicami nākamajā gadā, un pārbauda jautājumu kopumu par Kopienas un valstu humānās palīdzības koordināciju, kā arī jebkurus vispārējus un specifiskus jautājumus, kas šajā jomā saistīti ar Kopienas palīdzību.

2. Komisija 17. pantā minētajai komitejai iesniedz arī informāciju par humānās palīdzības vadības līdzekļu attīstību, to skaitā vienošanos par partnerattiecībām.

3. 17. pantā minētajai komitejai dara zināmus arī Komisijas nodomus attiecībā uz humānās palīdzības pasākumu novērtējumu, un, iespējams, arī tās darba grafiku.

17. pants

1. Komisijai palīdz komiteja, kura sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem un kuras priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.

2. Ja jāievēro šajā punktā izklāstītā procedūra, Komisijas pārstāvis komitejai iesniedz veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz atzinumu par projektu laikā, ko nosaka priekšsēdētājs atkarībā no jautājuma steidzamības. Atzinumu sniedz ar balsu vairākumu, kas Līguma 148. panta 2. punktā paredzēts gadījumam, kad Padomei jāpieņem lēmums pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis komitejā vērtē, kā noteikts iepriekšminētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

Komisija apstiprina paredzētos pasākumus, ja tie saskan ar komitejas atzinumu.

Ja paredzētie pasākumi nesaskan ar komitejas atzinumu vai ja šāds atzinums nav pieņemts, Komisija bez kavēšanās iesniedz Padomei ierosinājumu attiecībā uz veicamajiem pasākumiem. Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja Padome nav pieņēmusi lēmumu viena mēneša laikā no dienas, kad Komisija iesniegusi Padomei ierosinājumu, Komisija pieņem ieteiktos pasākumus.

3. Ja jāievēro šajā punktā izklāstītā procedūra, Komisijas pārstāvis iesniedz veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz atzinumu par projektu laikā, ko nosaka priekšsēdētājs atkarībā no jautājuma steidzamības. Atzinumu sniedz ar balsu vairākumu, kas Līguma 148. panta 2. punktā paredzēts gadījumam, kad Padomei jāpieņem lēmums pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis komitejā vērtē, kā noteikts iepriekšminētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

Komisija pieņem pasākumus, ko piemēro nekavējoties. Tomēr, ja šie pasākumi nesaskan ar komitejas atzinumu, tad Komisija tos tūlīt dara zināmus Padomei. Šajā gadījumā Komisija uz mēnesi pēc šāda paziņojuma sniegšanas dienas drīkst atlikt to pasākumu piemērošanu, par kuriem tā ir pieņēmusi lēmumu.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu iepriekšējā punktā minētajā termiņā var pieņemt atšķirīgu lēmumu.

18. pants

1. Komisija regulāri novērtē Kopienas finansētos humānās palīdzības pasākumus, lai noteiktu, vai ir izpildīti to mērķi un izstrādātu pamatnostādnes nākamo pasākumu iedarbīguma uzlabošanai. Komisija komitejai iesniedz kopsavilkumu, kurā norādīts arī iesaistīto ekspertu statuss, kā arī veikto novērtējumu, ko komiteja vajadzības gadījumā var pārbaudīt. Novērtējuma ziņojumus pēc dalībvalstu lūguma dara tām pieejamus.

2. Pēc dalībvalstu lūguma un tām piedaloties, Komisija var novērtēt arī Kopienas humānās palīdzības pasākumu un plānu rezultātus.

19. pants

Katra finanšu gada pašās beigās Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadēju pārskatu ar šā gada laikā finansēto pasākumu kopsavilkumu.

Kopsavilkumā iekļauj ziņas par iestādēm, ar kuru palīdzību tika īstenoti humānās palīdzības pasākumi.

Ziņojumā iekļauj arī pārskatu par citiem novērtējumiem, kas varētu būt veikti attiecībā uz specifiskiem pasākumiem.

Vēlākais mēnesi pēc lēmuma pieņemšanas un neskarot šīs regulas 13. pantu, Komisija paziņo dalībvalstīm par apstiprinātajiem pasākumiem, norādot piešķirto summu, pasākuma raksturu, personas, kas saņēmušas palīdzību, un iesaistītos partnerus.

20. pants

Trīs gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei to pasākumu vispārēju novērtējumu, ko saskaņā ar šo regulu finansējusi Kopiena, kā arī ieteikumus attiecībā uz šīs regulas turpmāku izmantošanu un vajadzības gadījumā ierosinājumus par grozījumiem tajā.

21. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publikācijas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Luksemburgā, 1996. gada 20. jūnijā

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

P. BERSANI